

PLE GENER 2015

6.2 Proposició del Grup Municipal de la CUP per recuperar el nom de carrer dels Esquilets.

El secretari presenta la proposició del Grup Municipal de la CUP, de 15 de gener de 2015, que es transcriu a continuació:

“Atès que l'actual carrer de Sant Joan Baptista de la Salle és conegut encara ara pel seu nom original: Carrer dels Esquilets i que aquesta denominació està fortament arrelada a l'imaginari col·lectiu fins al punt que ha perdurat en l'ús habitual malgrat els anys que han passat des de la seva desaparició del nomenclàtor oficial.

Atès que la recuperació dels noms originals dels carrers de la ciutat ens ajuden a mantenir viva la memòria col·lectiva i a explicar-ne l'origen i l'evolució històrica.

Proposa:

Recuperar el nom de carrer dels Esquilets per l'actual carrer Sant Joan Baptista de la Salle.

Mantenir durant un període indefinit de temps la doble denominació a fi d'evitar malentesos o perjudicis pels veïns i veïnes del carrer.”

El secretari presenta l'esmena de substitució del Grup Municipal de CiU, de 22 de gener de 2015, a la proposició 6.2 del Grup Municipal de la CUP, que es transcriu a continuació:

“Atès que al carrer Sant Joan Baptista de la Salle hi són ubicades més d'una trentena d'activitats professionals i establiments comercials de diversa naturalesa i que hi ha empadronades 123 persones.

Atès que cal tenir en compte els possibles inconvenients que els pot suposar una modificació de la seva adreça a nivell comercial, professional i familiar.

Atès que hi ha posicionaments divergents de les associacions de veïns sobre aquest hipotètic canvi de nom del carrer.

Atès que l'actual nom del carrer està relacionat amb una institució educativa molt arrelada a la nostra ciutat.

Atès que els antecedents històrics relatius a la denominació d'aquest carrer marquen una tendència de discontinuïtat al llarg del temps, amb diversos canvis de nom (Carrer Infants, etc.).

Atès que la denominació de Carrer dels Esquilets gaudeix d'una àmplia repercussió popular pel seu ús i reconeixement.

Proposem els següents acords:

1. Mantenir la denominació actual de Carrer de Sant Joan Baptista de La Salle.

2. Col·locar sota el rètol del carrer una llegenda explicativa de la denominació històrica de “Carrer dels Esquilets”.

L'alcalde dóna la paraula al senyor Francesc Comas Closas perquè intervingui en relació amb la proposició del GMCUP.

El senyor Francesc Comas, inicia la seva intervenció dient que se li va demanar fer un informe sobre el carrer Sant Joan Baptista la Salle, conegut pel nom dels Esquilets.

Diu que l'informe descriu els noms i modificacions que ha tingut al llarg del temps i no vol valorar les connotacions que se'n puguin derivar d'aquests canvis.

Explica que el carrer es va urbanitzar a finals del segle XIX, sobre un antic camí de regadiu que comunicava el pas de Cardona, avui dia conegut com carrer Guimerà, amb la carretera de Vic. Se'l va nominar carrer Infants, és a dir, el tram que va des del carrer Guimerà fins a la carretera de Vic, es coneixia amb el nom de carrer Infants, i així apareix en el plànol de la ciutat durant molts anys, però tot i així, el nom popular era carrer Esquilets, com es pot llegir en un acord municipal del dia 14 de febrer de 1894, que diu: *“se presenta un proyecto y planos de rasantes y nuevas alineaciones de la calle de Infantes de esta ciudad, conocida con el nombre de Esquilets y se acuerda aprobar su realización”*.

Diu que el nom dels Esquilets prové perquè al carrer hi havien diferents ferrers que ferraven cavalls i els esquiladors que esquilaven els animals de tir. Recorda que l'any 1938 va morir en aquest carrer, mentre li ferraven el cavall, el Ramon Casanovas, conegut pel Ramon de la Tartana, que era qui feia el trajecte de Santpedor a Manresa, i que van mantenir la línia d'autobús fins fa quatre dies, els Casanovas de Santpedor.

L'octubre de l'any 1926 en aquest carrer es va instal·lar el col·legi Nostra Senyora de Montserrat, dels germans de la Salle, coneguts popularment com *Els Hermanos*.

Explica que Els Hermanos van arribar a Manresa l'any 1910, i es van instal·lar primer al carrer de les Piques, on hi havia l'Ateneu Obrero Manresano i que es deia Congregació de nostra senyora de Montserrat, perquè la seva junta al Patronat Obrer de nostra senyora de Montserrat eren els que els van fer venir a Manresa.

L'any 1911 se'n van al carrer Urgell, al primer pis del Casal Suanya, carrer que fa xamfrà amb el carrer Cirera, a Cal Valls, i s'hi van estar fins l'any 1926.

L'any 1926 els *Hermanos de la Salle*, se'n van al carrer Esquilets popularment, i Infants segons els nomenclàtor de la ciutat, fins l'any 1936 que es va confiscar, convertint-se en un menjador popular de la CNT, i posteriorment el Consell municipal el va convertir en un magatzem i en una escola del Grup Natura i finalment va ser un hospital de guerra.

Un cop acabada la guerra els Hermanos van recuperar el local, però el carrer continua dient-se carrer *Infantes*.

Es manté aquest nom fins l'any 1950 quan el Ple municipal de l'Ajuntament de data 8 de novembre, va aprovar la denominació de *San Juan Bautista de la Salle, a un sector de la calle Infantes, porque se encuentra el colegio de esta Orden*.

La ciutat de Manresa l'any 1950 va voler agrair als germans de la Salle la dedicació a l'ensenyament de les classes mitjanes i també es va celebrar el tercer centenari del naixement de *San Juan Bautista de la Salle*, i com a premi va posar el nom al carrer de *San Juan Bautista de la Salle*.

Diu que és curiós si s'agafen diaris de Manresa o plànols dels anys 1952,1953 i 1954, on a la placa del carrer surt el nom de *calle Infantes*, fins i tot anuncis dels calçats Mallorca que estaven situats al carrer *San Juan Bautista de la Salle*, i entre parèntesi posaven *calle Infantes*.

L'any 1954 tres esquiladors: Pedro Zaragoza, Vidal Novella i el Jaume Rosell diuen que des de feia 150 anys s'esquilaven animals en aquell carrer (a Cal Armengol). Des de l'any 1907-1908, que es fa la casa Armengol passen a la nau del carrer Bonsuccés i als anys 50, quan la Salle es queda amb el local per fer una escola popular per a nens amb pocs recursos econòmics, marxen els esquiladors i s'ubiquen al carrer Jorbetes.

El carrer Guimerà, que es va obrir a finals del segle XIX ha tingut tres noms: carrer Infants, des de l'any 1890 a 1950, és a dir 60 anys, carrer *San Juan Bautista de la Salle*, de l'any 1951 fins avui, 64 anys, i carrer Esquilets, la *vox populi* l'ha anomenat així des de principis del segle XIX fins avui, fa més de 170 anys.

Per tot això creuen que és una manera de preservar la memòria històrica de la nostra col·lectivitat, que el nom d'Esquilets figuri a les plaques del nomenclàtor d'aquest carrer.

Posen a la consideració del Ple municipal la necessitat de mantenir, recuperar i donar valor a tota aquella toponímia popular històrica de la ciutat, i també demanen que s'expliqui el seu significat perquè les noves generacions de manresans i manresanes la coneguin i se la facin pròpia.

Tot seguit l'alcalde dóna la paraula al representant del Grup Municipal que ha presentat la moció i als representants dels Grups Municipals que han presentat l'esmena.

El senyor Adam Majó, president del Grup Municipal de la CUP, diu que tal i com ha explicat el senyor Comas la moció té un doble objectiu. Per una banda, retre un homenatge a la memòria popular, que ha fet que durant 170 anys es mantingui un nom que no figura en cap nomenclàtor oficial, però que malgrat tot es manté viu en la consciència col·lectiva dels manresans i manresanes, la qual cosa mereix un reconeixement amb el seu nom real, és a dir, carrer Esquilets.

I per una altra banda, la proposició proposa posar sobre la taula la necessitat d'explicar i contextualitzar la toponímia de la ciutat, ja que hi ha molts carrers amb noms de persones que la gent que hi viu no saben ni qui són ni què van fer o per què tenen un nom determinat als carrers de la ciutat.

Diu que hi ha molts noms de carrers que tenen un origen concret i destacable però que l'origen és desconegut pels veïns i veïnes, ja que no s'explica enlloc.

Creuen que pot ser un primer pas per posar les explicacions a la toponímia de la ciutat. Plantejaven que es canviés el nom del carrer, ja que seria fer un reconeixement a la realitat, mantenint un període indefinit en què hi figurés també el nom oficial actual de Sant Joan Baptista de la Salle, per evitar malentesos i perjudicis en els veïns i veïnes del carrer.

Pel que fa a l'esmena presentada per l'equip de govern, els sembla insuficient, tot i que fa un pas endavant pel fet de col·locar la llegenda explicativa del nom d'Esquilets, però valdria la pena substituir el nom oficial.

Acaba la intervenció dient que tot i que valoren el pas endavant de l'equip de govern, s'abstindran en la votació de l'esmena.

El senyor Joan Calmet, regidor delegat de Cultura, inicia la intervenció dient que estan d'acord en moltes de les explicacions i no creu que perilli la denominació del carrer dels Esquilets, ja que està molt arrelada a la ciutat.

Manifesta que han presentat l'esmena a la proposició de la CUP perquè quan es fa un canvi de nom a un carrer no es fa de forma aleatòria i al darrere hi ha tot un procediment previ que s'ha de tenir en compte, i els inconvenients que pot suposar. Es fan unes consultes a les associacions de veïns, associacions de botiguers i amb els departaments d'Estadística i Patrimoni de l'Ajuntament.

Explica que el carrer de Sant Joan Baptista de la Salle, és un carrer viu i actiu on hi ha ubicades 34 activitats professionals i comercials i 123 famílies, amb la peculiaritat que d'aquestes 34 empreses una es dedica, entre d'altres funcions, a donar raons socials a d'altres empreses que es troben domiciliades allà, complicant de forma considerable el canvi de nom i essent el primer dels inconvenients.

Un altre inconvenient es que al carrer hi participen dos barris, Passeig i Rodalies i Vic-Remei i els posicionaments de les dues associacions són divergents. Vic-Remei no posa cap problema, però a l'Associació de veïns del Passeig i Rodalies no els agrada el nom.

Referent al nom del carrer de San Joan Baptista de la Salle, diu que està molt relacionat amb una institució educativa molt arrelada a la ciutat, i en cap cas té la connotació pejorativa que pot tenir per exemple, el general Garcia-Valiño o l'alcalde Montardit.

I finalment i segons ha explicat el senyor Francesc Comas, el nom del carrer no ha tingut una continuïtat en el temps, ha tingut diversos canvis; Infants, Infantes, Sant Joan Baptista la Salle, oficialment no s'ha dit mai Esquilets, és a dir, no ha tingut una traducció lineal en el temps, però tenint en compte, que realment tothom li diu carrer dels Esquilets i que coincidint amb el plantejament del Grup municipal de la CUP és bo que la gent sàpiga el per què del nom del carrer on viu i pugui tenir un significat patrimonial i històric.

Diu que l'esmena que han presentat proposa mantenir la denominació actual de Carrer de Sant Joan Baptista de la Salle i posar sota la placa del nom del carrer, una llegenda explicativa de la denominació de Carrer dels Esquilets.

El senyor Xavier Javaloyes, president del Grup Municipal del PP, inicia la intervenció agraïnt les explicacions del senyor Francesc Comas.

Diu que és interessant conèixer les toponímies dels carrers on vivim, i en relació al nom del carrer de Sant Joan Baptista de la Salle, creu que té uns elements culturals i institucionals de la ciutat i els sembla correcte i adequat que el fundador d'aquesta escola tingui el nom d'un carrer a la nostra ciutat.

Acaba la intervenció dient que votaran favorablement l'esmena presentada per l'equip de govern, és a dir, mantenir l'actual denominació del carrer i col·locar una explicació del nom del carrer dels Esquilets.

El senyor Joan Vinyes, portaveu del Grup Municipal d'ERC, diu que es troben davant d'una proposta que per una banda hi ha una referència a la memòria històrica i popular, malgrat tots els canvis de noms que s'han produït, però la realitat és que un gran percentatge de manresans i manresanes el coneixen com a carrer dels Esquilets.

Per una altra banda hi ha la realitat d'un barri que està en contra per la problemàtica que comporta haver de fer canvis de noms al carrer.

Com que els sembla que el més important és aconseguir l'objectiu, recuperant la memòria històrica i popular, votaran a favor de l'esmena que proposa el fet de mantenir la doble denominació.

Els agradaria que en tots els carrers que tenen referències històriques a la ciutat es pogués anar treballant per tal de mantenir aquesta memòria històrica.

La senyora Sònia Díaz, portaveu del Grup Municipal del PSC, inicia la intervenció agraïnt les explicacions del senyor Comas. Diu que comparteixen la proposició de la CUP, però entenen els arguments de l'esmena presentada per l'equip de govern.

Creu que valdria la pena, si s'aprova l'esmena, que la llegenda explicativa de la denominació, es pugui fer en d'altres carrers de la ciutat per tal de recuperar la memòria històrica.

En no haver-hi més intervencions, l'alcalde sotmet a votació l'esmena de substitució presentada pel Grup Municipal de CiU a la proposició 6.2 del Grup Municipal de la CUP, i el ple l'aprova per 22 vots afirmatius (10 GMCiU, 4 GMPSC, 3 GMERC, 3 GMPP i 2 GMPxC) i 3 abstencions (2 GMCUP i 1 GMCiU) i, per tant, es declara acordat el següent:

Es fa constar que el senyor Antoni Llobet, del GMCiU, es trobava fora de la sala en el moment de la votació.

“Atès que al carrer Sant Joan Baptista de la Salle hi són ubicades més d'una trentena d'activitats professionals i establiments comercials de diversa naturalesa i que hi ha empadronades 123 persones.

Atès que cal tenir en compte els possibles inconvenients que els pot suposar una modificació de la seva adreça a nivell comercial, professional i familiar.

Atès que hi ha posicionaments divergents de les associacions de veïns sobre aquest hipotètic canvi de nom del carrer.

Atès que l'actual nom del carrer està relacionat amb una institució educativa molt arrelada a la nostra ciutat.

Atès que els antecedents històrics relatius a la denominació d' aquest carrer marquen una tendència de discontinuïtat al llarg del temps, amb diversos canvis de nom (Carrer Infants, etc.).

Atès que la denominació de Carrer dels Esquilets gaudeix d'una àmplia repercussió popular pel seu ús i reconeixement.

Proposem els següents acords:

1. Mantenir la denominació actual de Carrer de Sant Joan Baptista de La Salle.
2. Col·locar sota el rètol del carrer una llegenda explicativa de la denominació històrica de "Carrer dels Esquilets".